

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_17825

Θέμα 21^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 20-38**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΙΣ. *Τί δ' ἔστι; δηλοῖς γάρ τι καλχαίνουσ' ἔπος.* 20
- ΑΝ. *Οὐ γὰρ τάφου νῶν τῶ κασιγνήτῳ Κρέων
τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας ἔχει;
Ετεοκλέα μὲν, ὡς λέγουσι, σὺν δίκη
χρησθεῖς δικαίᾳ καὶ νόμῳ, κατὰ χθονὸς
ἔκρυψε τοῖς ἔνερθεν ἔντιμον νεκροῖς,* 25
- τὸν δ' ἀθλίως θανόντα Πολυνείκους νέκυν
ἀστοῖσιν φασὶν ἐκκεκηρῦχθαι τὸ μὴ
τάφῳ καλύψαι μηδὲ κωκῦσαι τινα,
ἔᾶν δ' ἄκλαυτον, ἄταφον, οἰωνοῖς γλυκὺν
θησαυρὸν εἰσορῶσι πρὸς χάριν βορᾶς.* 30
- Τοιαῦτά φασὶ τὸν ἀγαθὸν Κρέοντα σοὶ
κάμοι, λέγω γὰρ κάμέ, κηρύξαντ' ἔχειν,
καὶ δεῦρο νεῖσθαι ταῦτα τοῖσι μὴ εἰδόσιν
σαφῆ προκηρύξοντα, καὶ τὸ πρᾶγμ' ἄγειν
οὐχ ὡς παρ' οὐδέν, ἀλλ' ὅς ἂν τούτων τι δρᾷ,
φόνον προκεῖσθαι δημόλευστον ἐν πόλει.
Οὕτως ἔχει σοὶ ταῦτα, καὶ δείξεις τάχα
εἴτ' εὐγενὴς πέφυκας, εἴτ' ἐσθλῶν κακῆ.* 35

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οὐ γὰρ τάφου νῶν ... εἰσορῶσι πρὸς χάριν βορᾶς.*
(Μονάδες 30)

Γιατί, από τα δυο μας αδέλφια, ο Κρέων τον ένα έκρινε άξιο ταφής, ενώ τον άλλο ανάξιο να ταφεί; Τον Ετεοκλή, όπως λένε, αφού του φέρθηκε με δίκαιη κρίση και σύμφωνα με το (θρησκευτικό) νόμο (σύμφωνα με τη θρησκευτική συνήθεια), διέταξε να τον θάψουν κάτω από τη γη, ώστε να είναι τιμημένος ανάμεσα στους

νεκρούς στον Κάτω Κόσμο, αλλά το κορμί του Πολυνείκη, ο οποίος πέθανε κατά τρόπο οικτρό, λένε πως έχει διακηρυχθεί στους πολίτες κανείς να μην το θάψει και να μην το κλάψει, αλλά να το αφήσουν άκλαυτο, άταφο, γλυκό εύρημα για τα όρνια που λαίμαργα ψάχνουν για την τροφή τους.

2. Πώς προέκυψε η αρχιτεκτονική μορφή του αρχαίου θεάτρου και ποια είναι τα βασικά μέρη του (ονομαστικά);

(Μονάδες 10)

Τα πρώτα ελληνικά θέατρα, όπως άλλωστε και το ίδιο το δράμα, συνδέονται με τη λατρεία του Διονύσου. Ο ανοιχτός κυκλικός χώρος, που λατρευόταν ο θεός, με την πάροδο του χρόνου και την εξέλιξη του διθυράμβου σε δράμα, μετασχηματίστηκε βαθμιαία στη συγκεκριμένη αρχιτεκτονική μορφή του αρχαίου θεάτρου.

Τρία ήταν τα βασικά μέρη του αρχαίου θεάτρου:

α) Το **κυρίως θέατρον ή κοίλον**, το μέρος που προοριζόταν για τους θεατές.

β) Η **ορχήστρα**, ο κυκλικός ή ημικυκλικός χώρος, όπου *ώρχεϊτο*, ο χορός.

γ) Η **σκηνή**, ο χώρος των υποκριτών.

3. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἔχω	-ις	
ἄγω	-ή	
χρῶμαι	-μα	
θνήσκω	-ος	
φύω	-όν	

(Μονάδες 5)

ἔχω → ἕξις

ἄγω → ἀγωγή

χρῶμαι → χρῆμα

θνήσκω → ἀθάνατος

φύω → φυτόν

β) δηλαδή, χρήσιμος, ημιθανής, είδηση, αναπόδεικτος: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

δηλαδή → δηλοῖς
χρήσιμος → χρησθεῖς
ημιθανής → θανόντα
είδηση → εἰδόσιν
αναπόδεικτος → δείξεις

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλόλογος